Академија

АНЕВСКИ ПАРТНЕРС

M2

Финансиски извештаи

Електронска книга

Почетно ниво · Околу 6 часа (процена)
2026

во соработка со / издава
Аневски Партнерс · од 1996 · Sustainable Business Advisors

Импресум

Академија · електронска книга

© 2026 Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола. Сите права се задржани.

Издавач: Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола, ул. Климент Охридски бр. 35 Лам 4/3 Пелагонка 2, Битола.

Содржината го одразува законодавството на Република Северна Македонија со состојба во ноември 2026 година. Прописите може да се изменат; за конкретен случај проверете го тековниот текст на актот или консултирајте овластен советник.

Содржината е образовна и информативна и не претставува даночен, правен или сметководствен совет. Примерите се илустративни.

Неовластено копирање, дистрибуција или препродажба на оваа книга не е дозволено.

ПРИМЕРОК

Содржина

Ова е примерок: корица, импресум и првата глава. Целата книга е достапна на Академија, во каталогот Книги.

1. Лекција 2.1 – Биланс на состојба

ПРИМЕРОК

ГЛАВА 1

Лекција 2.1 – Биланс на состојба

Билансот на состојба е „фотографија“ на фирмата на еден ден, најчесто 31 декември. Тој покажува што фирмата има (актива) и кој го финансира тоа (пасива: капитал и обврски). Затоа на врвот секогаш пишува „на ден 31.12.“, а не „за годината“. Основата е равенката од Модул 1: АКТИВА = ПАСИВА, односно средства = капитал + обврски.

Активата се дели на нетековни средства (користење подолго од една година: опрема, возила, згради, софтвер) и тековни средства (се претвораат во пари во рок од една година: залихи, побарувања, пари). Пасивата се дели на капитал (основна главнина, резерви, акумулирана добивка), долгорочни обврски (над една година, на пример долгорочен кредит) и краткорочни обврски (до една година: добавувачи, плати, даноци).

Зошто е важна поделбата на тековно и долгорочно? Затоа што краткорочните обврски се плаќаат од тековните средства. Ако фирмата има многу краткорочни долгови, а малку пари и побарувања, ќе има проблем со плаќањата, дури и ако е профитабилна. Банките прво тоа го гледаат.

Пример низ целиот модул: „Техно Сервис ДОО“ Скопје, продажба и сервис на компјутерска опрема. Износите се илустративни, во денари. Приказот е поедноставен; службениот образец што се поднесува до ЦР има повеќе позиции, секоја со своја ознака (АОП).

ПРИМЕРОК

АКТИВА на 31.12.2025	Износ	ПАСИВА на 31.12.2025	Износ
Опрема (набавна 900.000 − исправка 300.000)	600.000	Основна главнина	300.000
НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА	600.000	Резерви	60.000
Залихи на стоки	400.000	Акумулирана добивка од претходни години	240.000
Побарувања од купувачи	700.000	Добивка за тековната година	450.000
Парични средства	350.000	КАПИТАЛ	1.050.000
ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	1.450.000	Долгорочен кредит	400.000
		Добавувачи	400.000
		Обврски кон вработени (плати, придонеси)	100.000
		Обврски за даноци (ДДВ, данок на добивка)	100.000
		КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ	600.000
ВКУПНА АКТИВА	2.050.000	ВКУПНА ПАСИВА	2.050.000

© 2026 Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола

Како да го читаш ова? Фирмата има средства од 2,05 милиони денари. Половина од нив (1,05 милиони) се финансирани со сопствен капитал, а другата половина со туѓи пари. Тековните средства (1.450.000) се значително поголеми од краткорочните обврски (600.000), што е добар знак. Но внимавај: побарувањата од купувачи (700.000) се повеќе од двојно поголеми од парите – ако купувачите доцнат, фирмата може да остане без готовина.

Неколку технички детали. Опремата се искажува по седашна (нето) вредност: набавна вредност минус акумулирана амортизација (сметки 012 и 019 од Модул 1). Добивката за годината е дел од капиталот – тоа е мостот меѓу билансот на успех и билансот на состојба. Ако фирмата има загуба, таа го намалува капиталот; ако загубите се трупаат повеќе години, капиталот може да стане негативен, што е сериозен сигнал за банки, добавувачи и за самите сопственици.

За основачите: билансот на состојба одговара на прашањето „дали сме стабилни?“. За сметководителите: секоја позиција мора да се совпаѓа со салдата во главната книга и со пописот: парите со изводот, купувачите со ИОС, залихите со пописната листа, даноците со картицата на УЈП. Неусогласен биланс на состојба е најчестата причина за проблеми при ревизија и даночна контрола.

> **Запомни:** Билансот на состојба е слика на еден ден. Актива = Пасива. Тековно = до една година, нетековно / долгорочно = над една година. Добивката за годината влегува во капиталот. Секоја позиција мора да е усогласена со документ (извод, ИОС, попис).

ПРИМЕРОК

Ова е примерок од електронската книга. Целата книга, со сите глави и прилог, се купува во каталогот Книги на Академија.

Академија

Аневски Партнерс · 2026

ПРИМЕРОК